

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

cooperare
germană
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Ghid privind crearea și funcționarea Consiliilor pentru Transparență Locală

Chișinău, 2023

Această publicație a fost realizată în cadrul proiectului „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Partener al proiectului în Regiunea de Dezvoltare Centru este Centrul „CONTACT”, care implementează proiectul „Societatea civilă împotriva corupției”.

CONTACT

Cuprins

1. Cuvânt înainte. Pentru cine este acest Ghid?	3
2. Noțiuni și definiții privind transparența, accesul la informație și anticorupție în Republica Moldova	3
3. Cadrul legal care facilitează implicarea societății civile în prevenirea și combaterea corupției în sectorul public	5
3	
3	
3	
2	
4. Etapele constituirii Consiliului pentru transparența locală	7
4.1. Crearea grupului local de inițiativă	7
4.2. Modele de documente pentru crearea și funcționarea CTL	7
4.2.3. Regulamentul de constituire și funcționare al Consiliul pentru Transparență Locală	9
4	
4.2.5. Acord de colaborare între Consiliul pentru Transparență Locală și primăria satului (comunei)	12
4.2.6. Dispoziție primar privind colaborarea autorităților publice locale cu Consiliul pentru Transparență Locală	14
5. Exemple de bune practici din RM și de peste hotare	15
5.1. Împreună cu cetățenii pentru combaterea corupției în comunitățile locale	15
5.2. Sensibilizare și educație non-formală despre integritate	16
5.3. Sensibilizare despre instituții și proceduri care favorizează corupția	16
5.4. Campania de mobilizare civică (România):	17
5.5. Consiliul pentru Transparență Locală Târgoviște	17
6. Metodologia de monitorizare și evaluare a activității Consiliului pentru Transparență Locală	18
6.1. Introducere	18
6.2. Conceptul de monitorizare și evaluare	19
6.3. Sistemul de monitorizare și evaluare	20
6.4. MATRICEA-MODEL de monitorizare și evaluare a planului de acțiuni al CTL	22

1. Cuvânt înainte. Pentru cine este acest Ghid?

Ghidul "Crearea și funcționarea Consiliilor locale pentru transparență locală" este un îndrumar metodic pentru reprezentanții organizațiilor neguvernamentale, grupurilor consultative cetățenești, grupurilor formale sau informale ale elevilor și tinerilor, precum și grupuri neformalizate de cetățeni axați pe asigurarea transparenței activității APL, preîntâmpinarea și combaterea corupției în sectorul public.

Ghidul face referire la noțiunile de bază, referitoare la transparența procesului decizional și accesul cetățenilor la informația de interes public, oferă utilizatorilor o trecere în revistă a cadrului legal ce facilitează participarea cetățenilor la procesul decizional local și implicarea societății civile în prevenirea și combaterea corupției în sectorul public.

În publicația de față veți găsi o descriere a etapelor ce urmează a fi parcurse pentru crearea unui Consiliului pentru Transparență Locală (în continuare Consiliu, abreviat – CTL), precum și modele de acte de constituire și funcționare a acestor entități ale societății civile.

Exemplele de bune practici în activitatea unor consilii pentru transparență locală din Republica Moldova și de peste hotare inserate în acest ghid vin să dovedească viabilitatea și eficiența acestui instrument de participare a cetățenilor și a societății civile în gestionarea treburilor publice și promovarea principiilor bunei guvernări în administrația publică.

2. Noțiuni și definiții privind transparența, accesul la informație și anticorupție în Republica Moldova

În legislația Republicii Moldova și în literatura de specialitate sunt atestate o serie de noțiuni și definiții care denumesc, caracterizează și stabilesc locul în cadrul politico-juridic al noțiunilor "transparența", "conflict de interese", "corupție" și "influențe necorespunzătoare", etc.

În compartimentul de față vor fi inserate cele mai laconice dar elocvente noțiuni și definiții din domeniu așa, cum sunt acestea stipulate în documente oficiale sau descrise în literatura de specialitate:

- *Autoritatea Națională de Integritate (ANI)* – autoritate care asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor.
- *Anticorupție* -- complex de măsuri și acțiuni de ordin politic, juridic, economic, social, cultural, instituțional, întreprinse de autoritățile statului, organele administrației publice centrale și locale, instituțiile publice și organizațiile obștești, persoane juridice private, persoane fizice, în scopul prevenirii și combaterii corupției, diminuării efectelor corupției și educării intoleranței față de fenomenul corupției.
- *Conflictul de interese consumat* -- fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau

prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor legale.

- *Conflictul de interese potențial* -- situația în care interesele personale ale subiectului declarării ar putea conduce la apariția unui conflict de interese real și care se declară în condițiile legii.

Conflictul de interese real -- cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

- *Corupție* - abuz, activ sau pasiv, al funcționarilor publici (fie numiți fie aleși), în scopul obținerii de avantaje financiare private sau de alte beneficii, folosirea abuzivă a puterii publice, în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup.
- *Declarația de avere și interese personale* -- act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie.
- *Influență necorespunzătoare* - imixtiune în activitatea profesională a agentului public din partea terțelor persoane, manifestată prin presiuni, amenințări sau rugăminți, în vederea determinării acestuia să își desfășoare activitatea profesională într-un mod anumit, atunci când imixtiunea dată este ilegală și nu este însoțită de promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin (nu întrunește elementele unei infracțiuni de corupție);
- *Informații oficiale* - toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.
- *Interes personal* – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;
- *Parte interesată* – cetățeni, asociații constituite în corespundere cu legea, persoane juridice de drept privat, care vor fi afectați, ar putea fi afectați de adoptarea deciziei și care pot influența procesul decizional;
- *Proces decizional* – procedură de elaborare și de adoptare a deciziilor de către autoritățile publice care cad sub incidența prezentei legi;

- *Recomandare* – orice sugestie, propunere sau opinie cu caracter consultativ, exprimată verbal sau în scris de cetățeni, de asociațiile constituite în corespundere cu legea, de alte părți interesate pe marginea proiectelor de decizii elaborate;
- *Transparență* – oferirea, în vederea informării în mod deschis și explicit, de către autoritățile publice care cad sub incidența legii a tuturor informațiilor privind activitatea lor și consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare și de adoptare a deciziilor.

3. Cadrul legal care facilitează implicarea societății civile în prevenirea și combaterea corupției în sectorul public

3.1. Acte internaționale

- Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.158 din 06.07.2007. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.103-106 din 20.07.2007 art Nr: 451. Convenția stabilește: *măsuri de prevenire* – politici și practici de prevenire a corupției; incriminare, investigare și reprimare – infracțiunile de corupție și autoritățile specializate în prevenirea și combaterea de corupției; *cooperarea internațională* – extrădarea, asistența judiciară; *recuperarea de bunuri* – măsuri și mecanisme de recuperare a bunurilor din acțiuni infracționale.
- Convenția penală privind corupția, adoptată la Strasbourg la 27.01.1999, ratificată de Legea Republica Moldova nr.428 din 30.10.2003. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.229 din 21.11.2003 art Nr: 918. Convenția stabilește: *categoriile de subiecți a actelor de corupție* – agent public, funcționar internațional și persoană publică străină, jurat și arbitru; *categoriile de infracțiuni de corupție* – corupere activă/pasivă a agenților publici naționali, îmbogățirea ilicită, fals în documentele contabile etc.
- Protocolul adițional la Convenția penală privind corupția – adoptarea măsurilor legislative pe componenta penală și implementarea recomandărilor GRECO.
- Recomandarea Comitetului de miniștri cu privire la Regulile comune împotriva fenomenului de corupție în finanțarea partidelor politice și a campaniilor – reguli cu privire la finanțarea partidelor politice și campaniilor;
- Recomandarea Comitetului de miniștri privind codurile de conduită pentru agenții publici – măsuri de asigurare a integrității;
- Rezoluția Comitetului de miniștri având ca obiect cele 20 de principii directorii pentru lupta împotriva corupției – măsuri eficiente pe componenta de prevenire și combatere;
- Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară – norme de integritate în justiție;
- Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr.2015/849 privind utilizarea sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului;

- Recomandarea (97) 24 a Comitetului de Miniștri (Consiliul Europei) privind cele 20 de principii directoare pentru lupta împotriva corupției, adoptată de către Comitetul de Miniștri, la 6 noiembrie 1997, la sesiunea 101 a Comitetului de Miniștri.

3.2. Acte normative și documente naționale de politici din domeniul anticorupție

- Codul penal al Republicii Moldova – prevede infracțiunile de corupție și cele conexe lor în sectorul public/privat;
- Codul contravențional al Republicii Moldova – stabilește faptele coruptibile care constituie contravenții;
- Codul de conduită a funcționarului public nr.25/2008 – de a contribui la prevenirea și eliminarea corupției din administrația publică;
- Legea integrității nr.82/2017– reglementează domeniul integrității în sectorul public și privat;
- Legea privind evaluarea integrității instituționale nr.325/2013 – stabilește procedura evaluării integrității instituționale;
- Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr.133/2016 – stabilește modul de declarare a averii și a intereselor personale și mecanismul de control;
- Legea privind avertizorii de integritate nr.122/2018 – prevede procedura de dezvăluire a practicilor ilegale;
- Legea pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a sistemului liniilor telefonice anticorupție nr.252/2013 – stabilește modul de funcționare a sistemului liniilor telefonice anticorupție;
- Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008 – regimul funcției publice;
- Legea cu privire la transparența decizională nr.239/2008 – asigurarea transparenței în procesul decizional;
- Hotărârea Guvernului nr.767/2014 pentru implementarea Legii nr.325/2013 privind testarea integrității profesionale – stabilește procedura de declarare a influențelor necorespunzătoare;
- Hotărârea Parlamentului nr.56/2017 privind aprobarea Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2020 – politici de integritate;
- Hotărârea Parlamentului nr.241/2021 privind aprobarea modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 56/2017 pentru aprobarea Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017–2020 – politici de integritate 2017–2023.

3.3. Instituții naționale de prevenire și combatere a corupției

- **Centrul Național Anticorupție (CNA)** – organ specializat în prevenirea și combaterea corupției

- **Autoritatea Națională de Integritate (ANI)** – exercită controlul averii și intereselor personale, a respectării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilități și restricții
- **Procuratura Anticorupție** – conduce urmărirea penală în cauzele instrumentate de CNA și reprezintă învinuirea în instanța de judecată.
- **Serviciul de Informație și Securitate (SIS)** – verifică titularii și candidații la funcții publice, testează integritatea profesională a propriilor angajați și a celor din cadrul CNA, gestionează cazierul privind integritatea profesională
- **Curtea de Conturi** – exercită controlul asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare publice și a patrimoniului public

4. Etapele constituirii Consiliului pentru Transparența Locală

4.1. Crearea grupului local de inițiativă

Grupul de inițiativă se creează la inițiativa unui grup de cetățeni sau a unei asociații obștești (grup de asociații obștești) și are drept scop elaborarea proiectelor de acte de constituire a viitorului Consiliu de transparență locală - CTL.

Grupul de inițiativă va elabora:

1. Anunțul-invitație la ședința de constituire a CTL.
2. Scenariul de desfășurare a ședinței de constituire a CTL.
3. Proiectul regulamentului de constituire și funcționare a CTL.
4. Componenta preliminară a potențialilor membri ai CTL, și biroului acestuia.
5. Proiectul demersului către autoritățile publice locale privind recunoașterea CTL ca entitate locală neguvernamentală.
6. Proiectul acordului de colaborare dintre CTL și APL.
7. Proiectul planului de acțiuni pe termen scurt a CTL.

4.2. Modele de documente pentru crearea și funcționarea CTL

4.2.1. Anunțul-invitație la ședința de constituire a CTL.

În atenția organizațiilor societății civile, liderilor comunitari și cetățenilor activi din localitate!

Pe _____, ora _____, în incinta _____ se anunță ședința de constituire a Consiliului pentru Transparență Locală.

Prin crearea Consiliului pentru Transparență Locală ne dorim să instituim un dialog permanent și eficient societatea civilă – organizații neguvernamentale, grupuri consultative cetățenești, grupuri formale sau informale ale elevilor și tinerilor, precum și grupuri neformalizate de cetățeni – și administrația publică locală (primărie, consiliul local, instituțiile publice) pentru asigurarea transparenței activității APL, preîntâmpinarea și combaterea corupției în sectorul public.

La ședință sunt invitați toți cetățenii care doresc să contribuie la dezvoltarea comunității noastre prin preîntâmpinarea și combaterea corupției la toate nivelurile.

Grupul de inițiativă:

(Nume, prenume ale membrilor grupului de inițiativă)

4.2.2. Proces-verbal al şedinţei de constituire a CTL

PROCES-VERBAL Nr. _____

al şedinţei de constituire a Consiliului pentru Transparenţă Locală

Data _____

Localitatea _____

La şedinţa de constituire au participat _____ membri (lista se anexează).

ORDINEA DE ZI:

Alegerea preşedintelui şi a secretarului şedinţei.

Aprobarea Regulamentului de constituire şi funcţionare al Consiliului pentru Transparenţă Locală.

Alegerea organelor de conducere ale Consiliului.

Aprobarea proiectului Acordului de colaborare cu autorităţile publice locale

Aprobarea planului de măsuri pe termen scurt al Consiliului.

DELIBERĂRILE:

S-a examinat chestiunea privind alegerea preşedintelui şi secretarului şedinţei.

La propunerea celor prezenţi în calitate de preşedinte al şedinţei a fost înaintat/ă dl/dna

_____, iar secretarul şedinţei - dl/dna _____.

Propunerea a fost pusă la vot.

S-a votat „pro” - _____

Contra - _____

S-A HOTARÂT:

Preşedinte al adunării a fost ales/ă dl/dna _____, iar secretar al şedinţei - dl/dna

_____.

S-a examinat si s-a discutat proiectul Regulamentului de constituire şi funcţionare a Consiliului pentru Transparenţă Locală.

Dl/dna _____ a prezentat proiectul Regulamentului de constituire şi funcţionare a Consiliului pentru Transparenţă Locală.

Se propune spre aprobare proiectul Regulamentului de constituire şi funcţionare al Consiliului pentru Transparenţă Locală. Propunerea a fost pusă la vot.

S-a votat „pro” - _____

Contra - _____

S-A HOTARÂT:

Se aprobă Regulamentul de constituire şi funcţionare al Consiliului pentru Transparenţă Locală.

S-a examinat chestiunea privind alegerea organelor de conducere ale Consiliului.

S-a propus ca organul de conducere al Consiliului să fie biroul executiv în componenţa preşedintelui şi a unui secretar.

S-a propus ca dl/dna _____ să fie ales/ă în calitate de preşedinte/tă al biroului executiv pe un mandat de 2 (ani) ani.

S-a propus ca dl/dna _____ să fie ales/ă ca în calitate de secretar/ă al Consiliului, pe un mandat de 2 (ani) ani.

Propunerea a fost pusă la vot.

S-a votat „pro” – _____

S-a votat contra - _____

S-A HOTARÂT:

Organul de conducere al Asociaţiei să fie biroul executiv şi secretarul consiliului.

În calitate de preşedinte/tă al biroului executiv pe un mandat de 2 (ani) ani să fie ales/ă dl/na

_____.

În calitate de secretar/ă al Consiliului pe un mandat de 2 (ani) ani să fie ales/ă dl/na

_____.

Propunerea a fost pusă la vot.

S-a votat „pro” – _____

S-a votat contra - _____

S-a examinat chestiunea privind Proiectul Acordului de colaborare cu autorităţile publice locale.

DI/dna _____ a prezentat Proiectul Acordului de colaborare cu autoritățile publice locale.
Se propune spre aprobare Proiectul Acordului de colaborare cu autoritățile publice locale.
Propunerea a fost pusă la vot.

S-a votat „pro” - _____

Contra - _____

S-A HOTARÂT:

Se aprobă Proiectul Acordului de colaborare cu autoritățile publice locale.

S-a examinat aprobarea Planului de acțiuni pe termen scurt al Consiliului pentru Transparență Locală.

DI/dna _____ a prezentat proiectul Planului de acțiuni pe termen scurt al Consiliului pentru Transparență Locală.

Se propune spre aprobare proiectul Planului de acțiuni pe termen scurt al Consiliului pentru Transparență Locală.

S-a votat „pro” - _____

Contra - _____

S-A HOTARÂT:

Se aprobă Planul de acțiuni pe termen scurt al Consiliului pentru Transparență Locală.

Președintele ședință

(numele, prenumele)

Secretarul ședință

(numele, prenumele)

4.2.3. Regulamentul de constituire și funcționare al Consiliul pentru Transparență Locală

REGULAMENTUL DE CONSTITUIRE ȘI FUNCȚIONARE AL CONSILIUL PENTRU TRANSPARENȚĂ LOCALĂ (DENUMIREA LOCALITĂȚII)

I. Dispoziții generale

1.1. Consiliul pentru Transparență Locală (în continuare Consiliu, abreviat - CTL) este un instrument informal de dialog permanent între administrația publică locală și formațiunile societății civile – organizații neguvernamentale, grupuri consultative cetățenești, grupuri formale sau informale ale elevilor și tinerilor, precum și grupuri neformalizate de cetățeni – axat pe asigurarea transparenței activității APL, preîntâmpinarea și combaterea corupției în sectorul public.

II. Obiectivele generale ale Consiliului:

2.1 Asigurarea unei platforme de discuții și transfer de cunoștințe între reprezentanții din sectorul public, societatea civilă și practicieni din sectorul privat în scopul elucidării diferitor aspecte aferente luptei împotriva corupției, practicilor de succes și a tendințelor în realizarea strategiilor anticorupție la nivel local, regional și național.

2.2 Abilitarea cetățenilor în monitorizarea și evaluarea activității administrației publice locale în domeniul transparenței și responsabilității publice a primăriei și consiliului local.

2.3 Mobilizarea cetățenilor la soluționarea problemelor locale prin intermediul bugetării participative.

2.4 Analiza politicilor anticorupție și eficacitatea acestora la nivel local.

III. Obiectivele specifice ale Consiliului:

3.1. Îmbunătățirea colaborării și consultării dintre administrația publică locală și organizațiile locale, reprezentante ale diverselor categorii de cetățeni, în domeniul asigurării integrității funcționarilor publici, responsabilității autorităților în fața cetățenilor și promovării principiilor bunei guvernări;

3.2. Aprofundarea transparenței în activitatea administrației publice locale și asigurarea în condițiile legii a accesului cetățenilor la informațiile de interes public;

3.3. Sporirea capacităților societății civile și ale cetățenilor de monitorizare și evaluare a politicilor publice locale;

3.4. Alte activități de implicare a cetățenilor în procesul decizional local.

IV. Constituirea Consiliului pentru Transparență Locală

4.1. Consiliul pentru Transparență Locală _____ (denumirea localității) este constituit conform Dispoziției Primarului nr. _____ din _____ în baza Legii 436/2006 privind administrația publică locală, Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Hotărârii Guvernului RM 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.

4.2. Activitatea în cadrul Consiliului este voluntară, constă în întâlniri lunare sau trimestriale pentru discutarea diferitelor chestiuni în corespundere cu obiectivele sale de activitate, conform planului de lucru aprobat.

4.3. Membrii Consiliului participă, cu drept de vot consultativ, la ședințele Consiliului local, în care se dezbate problemele ridicate de cetățenii din localitate și se adoptă decizii pentru soluționarea acestora, se discută și se aprobă documente de politici publice de importanță majoră pentru localitate.

4.4. Consiliul Local (comunal) poate ține seama de propunerile membrilor Consiliului, dar nu este obligat să-și întemeieze deciziile exclusiv pe aceste propuneri.

4.5. Membri ai Consiliului pentru Transparență Locală pot fi organizații neguvernamentale, grupuri consultative cetățenești, grupuri formale sau informale ale elevilor și tinerilor, precum și grupuri neformalizate de cetățeni.

4.6. Poate fi membru al Consiliului și orice cetățean cu domiciliul în localitate, cu vârsta minimă de 18 ani care își exprimă dorința de a lua parte, ca voluntar, la activitățile consiliului.

4.7. Consiliul va fi format din minim 7 persoane, reprezentanți ai organizațiilor societății civile, desemnați de organizațiile lor, precum și din cetățeni care și-au manifestat dorința să participe la activitățile consiliului și împărtășesc valorile bunei guvernări.

4.8. Consiliul își stabilește, în funcție de propriile realități, numărul membrilor, cunoscând că limita care nu trebuie depășită pentru a asigura o funcționare satisfăcătoare a consiliului este de 30 de membri.

4.9. Selectarea membrilor se face în cadrul ședinței de constituire, convocată de grupul de inițiativă, având în vedere CV-ul și recomandarea din partea organizației, pe baza votului majorității celor prezenți.

4.10. Consiliul este condus de un birou executiv alcătuit din 1 președinte/tă, și 1 secretar/ă, aleși pentru un mandat de 2 ani, care organizează activitatea CTL.

4.11. Nu pot face parte din Consiliul pentru Transparență Locală angajații autorităților publice locale și aleșii locali.

V. Funcționarea Consiliului pentru Transparență Locală

5.1. Consiliul se întrunește cel puțin trimestrial în spațiile puse la dispoziție de autoritățile publice locale.

5.2. Prezența membrilor Consiliului la ședințe este obligatorie. Absența nemotivată de la 3 ședințe consecutive conduce la înlocuirea persoanei în cauză cu un alt membru desemnat de organizația fondatoare.

5.3. Ședința consiliului va fi convocată de președinte cu cel puțin 3 zile înaintea ședinței. Convocarea este însoțită de ordinea de zi a ședinței, stabilită de biroul executiv al Consiliului pe baza propunerilor înaintate la precedentă ședință și a problemelor apărute pe parcurs.

5.4. Ședințele consiliului pentru transparență locală sunt publice.

5.5. Procesul-verbal al ședinței CTL va fi redactat de către secretar, semnat de președinte, transmis membrilor în termen de 5 zile și publicat în pagina oficială a APL în Internet unde va fi rezervat un spațiu pentru reflectarea activității CTL.

VI. Procedura de colaborare a Consiliului pentru Transparență Locală cu autoritățile publice locale

6.1. În activitatea sa Consiliul se va axa pe cele mai stringente subiecte în lupta împotriva corupției, examinând practicile de lucru, scoțând în evidență punctele slabe și riscurile de corupție în activitatea curentă a autorităților publice locale, elaborând propuneri, sugestii și sesizări pentru redresarea siluitei în domeniu.

6.2. Propunerile, sugestiile și sesizările Consiliului vor fi analizate de primar și subdiviziunile primăriei, de comisiile de specialitate ale consiliului local, de instituțiile publice subordonate consiliului local (casa de cultură, biblioteca publică, grădinița de copii, întreprinderea municipală, etc.). Rezultatele examinării acestora vor fi comunicate membrilor consiliului în conformitate cu prevederile legale.

6.3. Informațiile, propunerile și sesizările membrilor CTL care vor prezenta interes public vor fi puse pe agenda de lucru a autorităților publice locale (Primar, Consiliul local) și a instituțiile publice subordonate.

6.4. Consiliul nu poate interveni direct în deciziile Consiliului Local, acesta având doar un rol consultativ.

6.5. Reprezentanții Consiliului pentru transparență locală vor participa la activitatea grupurilor de lucru pentru efectuarea achizițiilor publice, a altor comisii, comitete consultative, grupuri de lucru ad-hoc, inclusiv în cadrul bugetării participative, create de autoritățile publice locale.

6.6. Anual, Consiliul pentru transparență locală va întocmi un raport către APL care va conține totalitatea propunerilor și acțiunilor desfășurate de CTL pe parcursul anului și planurile de perspectivă ale consiliului.

6.7. În activitatea sa Consiliul poate conlucra pe orizontală cu consilii similare din regiune și din țară și pe verticală -- cu autorități publice raionale și centrale, conform domeniului de activitate.

6.8. Primarul va numi o persoană de contact din cadrul primăriei care va gestiona relațiile dintre APL și Consiliul pentru transparență locală.

VII. Dispoziții finale

7.1. Regulamentul de față poate fi modificat cu votul a 2/3 din membrii Consiliului și prin consimțământul autorității publice care l-a aprobat.

4.2.4. Demers către APL

În adresa primarului satului/comunei _____

DI/dnei _____

Prin prezenta Vă aducem la cunoștință că în conformitate cu decizia ședinței de constituire din _____ în localitate a fost constituit a Consiliul pentru Transparență Locală. Regulamentul de constituire și funcționare a Consiliul se anexează.

În baza Legii cu privire la transparența decizională nr.239/2008 și a HG Nr. 967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional Vă propunem să examinați oportunitatea încheierii unui acord de colaborare dintre Consiliul pentru Transparență Locală și primăria satului (comunei) în vederea asigurării dialog permanent între administrația publică locală și formațiunile societății civile axat pe asigurarea transparenței activității APL, preîntâmpinarea și combaterea corupției în sectorul public.

Proiectul acordului de colaborare se anexează.

Cu stimă,
Președintele biroului executiv
al Consiliului pentru Transparență Locală

(Nume, prenume)

4.2.5. Acord de colaborare între Consiliul pentru Transparența Locală și primăria satului (comunei)

ACORD DE COLABORARE

între Consiliul pentru Transparența Locală și primăria satului (comunei) _____

Data semnării:

Locul semnării:

Consiliul pentru Transparența Locală în persoana directorului biroului executiv _____ de o parte și primăria comunei (comunei), în persoana primarului dlui _____, pe de altă parte, numite în continuare "Părți", în limita competențelor și atribuțiilor ce le revin, au convenit să încheie prezentul Acord de colaborare (în continuare - Acord) asupra următoarelor:

Capitolul I.

SCOPUL, OBIECTIVELE ȘI PRINCIPIILE COLABORĂRII

1.1. Scopul prezentului Acord este de a uni efortul Partilor în domeniul asigurării unui dialog permanent între administrația publică locală și formațiunile societății civile axat pe asigurarea transparenței activității APL, preîntâmpinarea și combaterea corupției în sectorul public.

1.2. Obiectivele colaborării:

- susținerea autorităților publice locale în consolidarea capacităților în domeniul preîntâmpinării și combaterii corupției în sectorul public;
- participarea la elaborarea politicilor locale orientate la dezvoltarea integrității, responsabilității, transparenței și rezistenței la riscurile de corupție, evidențierea amenințărilor de corupție, precum și a vulnerabilităților prezente în cadrul activității autorităților și instituțiilor publice din localitate, care ar putea conduce la săvârșirea unor fapte de corupție.
- elaborarea, implementarea și atragerea în localitate a proiectelor care sporesc responsabilitatea socială a autorităților publice, cresc nivelul de implicare a cetățenilor în procesul decizional, asigură accesul la informații și servicii, facilitează monitorizarea integrității autorităților publice;

1.3. În procesul de realizare a prevederilor prezentului Acord, Părțile se vor ghida de următoarele principii:

- **eficiență** - presupune asigurarea unui raport optim între resursele utilizate și rezultatele obținute în cadrul respectivului Acord;
- **eficacitate** - vizează gradul de îndeplinire a obiectivelor specifice stabilite de către Părți pentru fiecare activitate realizată în comun, în sensul obținerii rezultatelor scontate;
- **participare** - fiecare Parte se implică în realizarea prevederilor prezentului Acord în măsura posibilităților și a responsabilităților asumate;
- **responsabilitate** - fiecare Parte va executa cu bună credință, diligență și responsabilitate obligațiile asumate;
- **transparență** - Părțile vor da dovadă de deschidere în procesul de colaborare, de elaborare și de implementare a proiectelor comune, prin consultații reciproce și replicare a bunelor practici;
- **confidențialitate** - securitatea datelor cu caracter personal ale beneficiarilor.
- **imparțialitate politică** – Consiliul pentru Transparența Locală se va eschiva de la susținerea vreunui candidat, partid sau formațiune social-politică în campaniile electorale sau în alte forme de luptă pentru putere atât la nivel local cât și la nivel regional și național.

1.4. În vederea asigurării coordonării eforturilor, Părțile se vor informa reciproc referitor la acțiunile întreprinse în vederea realizării prezentului Acord.

1.5. Părțile sunt dispuse să conlucreze sub forma susținerii reciproce, schimbului de informații, experiență și asistență reciprocă.

Capitolul II.

TERMENUL DE ACTIUNE AL ACORDULUI

1.6. Prezentul Acord capătă putere juridică din momentul semnării lui de toate Părțile și va fi valabil timp de 4 ani de la data încheierii.

1.7. Prezentul Acord se consideră reînnoit în mod tacit, dacă niciuna dintre Părți nu notifică

celeilalte Părți, în scris, intenția sa de a denunța prezentul Acord, cu minimum 60 de zile înaintea expirării perioadei de valabilitate.

1.8. Prezentul Acord poate să înceteze înainte de termen în următoarele cazuri: neexecutarea obligațiilor asumate; Asociația își încetează activitatea ca persoană juridică.

Capitolul III.

RESPONSABILITĂȚILE PARTILOR

1.9. Părțile se obligă sa-și onoreze responsabilitățile în conformitate cu legislația în vigoare, prezentul Acord și, după caz, acordurile semnate ulterior prevederilor prezentului Acord;

1.10. Părțile vor menține un dialog deschis privind problemele și succesele implementării Acordului, consultându-se reciproc în vederea eficientizării relațiilor de colaborare;

1.11. Părțile vor organiza și desfășura în comun diverse activități, ce țin de scopul prezentului Acord și întru realizarea acestuia;

Rolurile și responsabilitățile Părților:

Consiliul pentru Transparența Locală:

1.12. să participe la elaborarea politicilor locale în dezvoltarea integrității, responsabilității, transparenței și rezistenței la riscurile de corupție, evidențierea amenințărilor de corupție, precum și a vulnerabilităților prezente în cadrul activității autorităților și instituțiilor publice din localitate, care ar putea conduce la săvârșirea unor fapte de corupție;

1.13. să efectueze independent sau la cererea autorităților publice analiza politicilor locale anticorupție și eficacitatea acestora la nivel local;

1.14. să contribuie la abilitarea reprezentanților Primăriei și ai Consiliului comunal cu cunoștințe și competențe în domeniul integrității, responsabilității, transparenței și rezistenței la riscurile de corupție;

1.15. să desfășoare activități de abilitare a cetățenilor în monitorizarea și evaluarea activității administrației publice locale în domeniul integrității, responsabilității, transparenței și rezistenței la riscurile de corupție a primăriei și consiliului local.

1.16. să informeze în scris primarul despre ideile de proiect și/sau despre alte inițiative ale Consiliului de a fi implementate în comun ce corespund scopului prezentului Acord;

1.17. să organizeze, în cazul în care Consiliul primește finanțare pentru un proiect comun elaborat și înaintat, ședințe de lucru, de informare și de consultare, pe întreaga perioadă a proiectului, pentru a discuta toate aspectele implementării acestuia;

1.18. să informeze în scris despre progresul proiectelor în domeniul anticorupție implementate în parteneriat, precum și despre rezultatele intermediare și finale ale acestora;

1.19. să asigure transparența tuturor acțiunilor realizate în cadrul fiecărui proiect implementat în parteneriat cu APL sau, după caz, cu subdiviziunile structurale ale primăriei;

1.20. să prezinte, după finalizarea fiecărui proiect realizat în parteneriat, un raport cu privire la rezultatele acestuia, precum și un concept pentru dezvoltare ulterioară a lui;

1.21. să întocmească și să prezinte primarului raportul anual de activitate privind activitățile desfășurate, rezultatele colaborării în cadrul respectivului Acord, precum și alte informații relevante, în cel mult 6 luni de la sfârșitul anului pentru care este întocmit.

Primăria satului (comunei):

1.22. să susțină organizațional, material și/sau financiar inițiativele propuse de Consiliul pentru Transparența Locală și să contribuie, în măsura posibilităților, la implementarea proiectelor realizate de Consiliu, care corespund scopului prezentului Acord, inclusiv a proiectelor în domeniul sporirii integrității, responsabilității, transparenței și rezistenței la riscurile de corupție a primăriei și consiliului local

1.23. să asigure prezentarea informațiilor solicitate de Consiliu, în condițiile legislației în vigoare și pentru realizarea prezentului Acord;

1.24. să faciliteze implicarea subdiviziunilor structurale ale Primăriei, în activități/proiecte comune care corespund scopului prezentului Acord. Facilitarea implicării este posibilă în baza solicitării prealabile în scris a Consiliului pe numele primarului;

1.25. să numească o persoană de contact, sau, după caz, persoane de contact, care vor asigura o comunicare eficientă între Părți și vor furniza Consiliului, în condițiile legii, informații solicitate de aceasta pentru realizarea activităților comune ce corespund scopului prezentului Acord;

1.26. să disemineze pe pagina oficială a Primăriei informații despre activitățile realizate în cadrul acestui Acord, precum și alte informații și rapoarte de activitate ale Consiliului prezentate de aceasta;

1.27. să ofere posibilitate membrilor Consiliului de a participa la ședințele comisiilor consultative de specialitate și ale consiliului sătesc (comunal), la ședințele grupurilor de lucru, comisiilor, comitetelor și altor entități create ad-hoc.

Capitolul IV. FORTA MAJORA

1.28. Nici una dintre Părțile prezentului Acord nu răspund de neexecutarea în termen și/sau de executarea în mod ne corespunzător, total sau parțial, a oricărei obligații care îi revine în baza acestuia, dacă neexecutarea sau executarea ne corespunzătoare a obligației respective a fost cauzată de forța majoră, așa cum este definită de lege:

Capitolul V. CLAUZE FINALE

1.29. În procesul executării prezentului Acord, Părțile vor acționa în conformitate cu principiile de bună credință, diligență, parteneriat și egalitate.

1.30. Toate modificările și completările la prezentul Acord trebuie să fie perfectate în formă scrisă, semnate de către reprezentanții împuterniciți ai Părților și vor constitui parte integrantă a respectivului Acord.

1.31. Litigiile apărute în legătură cu executarea prezentului Acord vor fi rezolvate de Părți pe cale amiabilă.

1.32. Prezentul Acord este întocmit în 2 (două) exemplare, câte unul pentru fiecare Parte, care au putere juridică egală.

Capitolul VI. ADRESELE ȘI SEMNATURILE PARTILOR

Primăria satului (comunei)

Consiliul pentru Transparența Locală

4.2.6. Dispoziție primar privind colaborarea autorităților publice locale cu Consiliul pentru Transparență Locală

DISPOZIȚIE

Data _____

nr _____

Privind colaborarea autorităților publice locale din satul (comuna)
_____ *cu Consiliul pentru Transparență Locală*

În conformitate cu art. 29 din Legea nr. 436 din 28.12.2003 privind administrația publică locală, Legii cu privire la transparența decizională nr.239/2008 și a HG Nr. 967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional și în scopul intensificării luptei cu corupția în sectorul public DISPUN:

1. Se recunoaște Consiliul pentru Transparență Locală, care acționează în baza Regulamentului de constituire și funcționare din _____. (Anexa 1).

2. Să aprobă Acordul de colaborare dintre Consiliul pentru Transparență Locală și primăria satului (comunei) _____ în vederea asigurării dialogului permanent între administrația publică locală și formațiunile societății civile, axat pe asigurarea transparenței activității APL, preîntâmpinarea și combaterea corupției în sectorul public. (Anexa 2).

3. Se numește dl/dna _____ în calitate de persoană de legătură dintre primăria satului (comunei) _____ și Consiliul pentru Transparență Locală.

4. Controlul asupra punerii în aplicare a prezentei dispoziții mi-o asum.

Primarul _____
(semnătura)

5. Exemple de bune practici din RM și de peste hotare.

5.1. Împreună cu cetățenii pentru combaterea corupției în comunitățile locale (Republica Moldova)

Asociația pentru Combaterea Izolării Informaționale ECOU

977 aprecieri • 1 K urmăritori

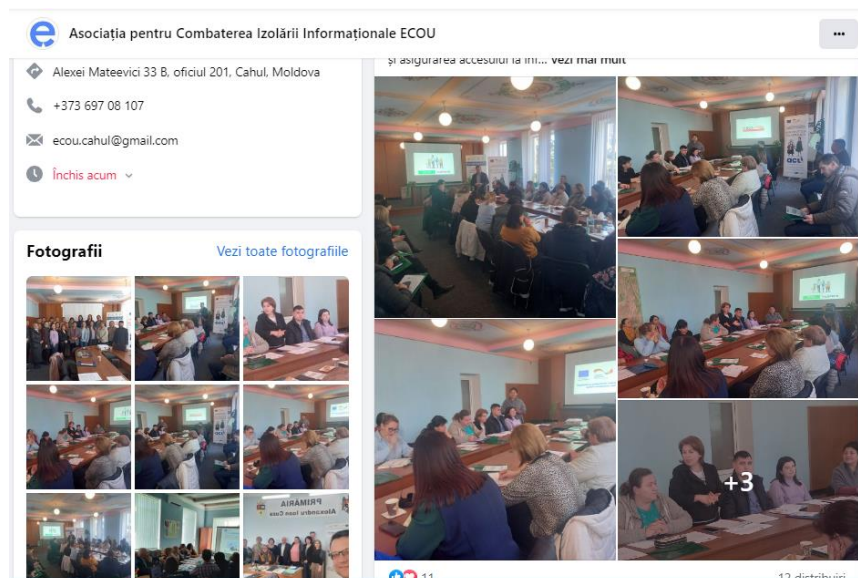
WhatsApp

Mesaj

Îmi place

Asociația pentru Combaterea Izolării Informaționale „ECOU” din or. Cahul în colaborare cu alte organizații ale societății civile din sudul republicii Moldova implementează proiectul „Împreună cu cetățenii pentru combaterea corupției în comunitățile locale din raioanele Cahul și Căușeni”.

Scopul proiectului constă în abilitarea OSC-urilor și cetățenilor activi din comunitățile locale ale raioanelor Cahul și Căușeni pentru o participare eficientă în monitorizarea procesului decizional, procedurilor de achiziții publice și asigurarea transparenței administrative a APL.

În cadrul proiectului au fost create 2 Consilii Locale de Transparență și 3 Comitete Cetățenești de Monitorizare care desfășoară diferite activități menite să sporească nivelul informare a cetățenilor despre fenomenul corupției și implicarea acestora în monitorizarea activității APL în domeniile cele mai expuse la corupție.

75 de persoane au fost instruite în vederea monitorizării procesului decizional local, procedurilor de achiziții publice și asigurarea transparenței administrative a APL, 60 de cetățeni activi au fost implicați în activitățile de monitorizare realizate de cele 5 comitete /consilii anticorupție.

Circa 800 de cetățeni vor fi spectatori dar și participanți activi ai 9 reprezentații ale teatrului social „Oare și eu sunt corupt?”.

Fenomenul corupției și măsurile de contracarare a acestuia vor fi discutate în cadrul a 5 mese rotunde și 9 sesiuni de discuții publice.

Tinerii și copiii din localitățile beneficiare vor participa la concursuri de filme și eseuri pe subiectul corupției.

Mai multe informații despre Consilii Locale de Transparență de la Cahul și Căușeni vedeți aici.

<https://www.facebook.com/ECOU.Cahul/>

5.2. Sensibilizare și educație non-formală despre integritate (Republica Moldova):

Grupul de inițiativă „CNA Studențesc” de comun cu Centrul Național Anticorupție, au desfășurat un proces de judecată simulat sub genericul „Corupția în reflectoare”, lansând astfel un nou proiect de sensibilizare și educație non-formală despre integritate.

Tinerii și-au propus să ilustreze prin procese de judecată simulate infracțiunile de corupție, să informeze despre fenomenul corupției (esența, cauzele și consecințele acestuia), să promoveze intoleranța față de corupție și să modeleze conștiința civică.

Este de remarcat că Centrul Național Anticorupție (CNA) de comun cu organizațiile neguvernamentale realizează o serie de acțiuni (seminare, training-uri, emisiuni la radio și televiziune etc.) chemate să evidențieze pericolul și consecințele corupției, să sugereze măsuri de prevenire și combatere a corupției, precum și să formeze o atitudine de intoleranță a publicului față de acest fenomen.

5.3. Sensibilizare despre instituții și proceduri care favorizează corupția (Republica Moldova):

Campania „Instigare la ordine: comunitatea împotriva corupției” este un proiect al CPR Moldova prin care se identifică instituții și proceduri care favorizează corupția (proceduri inutile, birocrație, timp mare de așteptare etc.) și cazuri de corupție (mită, abuz în serviciu, nepotism etc.), astfel prin crowdsourcing să avem o imagine clară a manifestărilor concrete ale corupției.

Instrumentul principal de colectare este platforma www.faracoruptie.md, pe care cetățenii pot descrie cazurile de corupție, inclusiv, transmite dovezi foto, audio sau video, iar raportarea poate fi anonimă.

5.4. Campania de mobilizare civică (România):

Campania de mobilizare civică “Implică-te! Raportează corupția!” își propune să determine cetățenii să ia atitudine și să sesizeze faptele de corupție. Raportarea unor astfel de fapte este mai simplă de realizat, prin completarea formularului on-line disponibil la adresa:

<https://www.alacromania.ro/raporteaza-coruptia>.

Campania de mobilizare civică pune la dispoziție expertiza Centrului de Asistență Legală Anti-Corupție (ALAC), Centru care acordă gratuit consiliere și asistență juridică tuturor cetățenilor care sunt martori sau victime ale unor fapte de corupție. Cetățenii sunt astfel nu doar încurajați, sunt și sprijiniți să sesizeze cazurile de corupție.

Campania vine deopotrivă în sprijinul instituțiilor statului, ajutând cetățenii să formuleze corect și complet sesizările privind cazurile de corupție.

5.5. Consiliul pentru Transparență Locală Târgoviște (România)

Consiliul pentru Transparență Locală Târgoviște a fost înființat conform Dispoziției Primarului nr. 6170/15.01.2008 în baza Legii 52/2003, Legea transparenței decizionale în administrația publică, ca urmare a unui proiect derulat de Asociația pentru Implementarea Democrației și Ambasada Marii Britanii.

Consiliul a fost conceput ca un mecanism informal de dialog permanent între Administrația Publică Locală și Organisme ale Societății Civile: organizații neguvernamentale, grupuri consultative cetățenești, grupuri formale sau informale ale elevilor și tinerilor.

Principalul scop al Consiliului pentru Transparență Locală este de a contribui la dezvoltarea comunității locale prin îmbunătățirea colaborării și consultării dintre administrația publică locală și organizațiile locale, reprezentante ale diverselor categorii de cetățeni, prioritizarea problemelor și necesităților comunității locale, precum și îmbunătățirea transparenței administrației publice locale și accesul la informații de interes public.

Membrii consiliului au întreprins diferite acțiuni cu implicarea cetățenilor din comunitate, iar activitatea lor este pe larg reflectată în rețelele sociale și în presa locală.

Mai multe informații despre CTL Târgoviște vedeți aici.

https://www.youtube.com/watch?v=iKuYy8GGRV4&ab_channel=ColumnaTV

https://www.youtube.com/watch?v=iKuYy8GGRV4&ab_channel=ColumnaTV

6. Metodologia

de monitorizare și evaluare a activității Consiliului pentru Transparență Locală

6.1. Introducere

În calitate de instrument informal de dialog permanent între administrația publică locală și formațiunile societății civile Consiliul pentru Transparență Locală este axat pe asigurarea transparenței activității APL, preîntâmpinarea și combaterea corupției în sectorul public. În virtutea acestei misiuni Consiliul va planifica și implementa de comun acord cu administrația publică locală unui spectru larg de activități menite să asigure participarea publicului la procesul decizional, accesul cetățenilor la informația de interes public, monitorizarea utilizării banilor publici și a gestionării patrimoniului UAT. Respectiv, și procesul de monitorizare și evaluare a activității Consiliului se va concentra pe obținerea datelor privind rezultatele și atingerea obiectivelor în aceste domenii.

Actualitatea Metodologiei de Monitorizare și evaluare

Procesul de monitorizare și evaluare va începe odată cu lansarea Consiliului pentru Transparență Locală în vederea verificării în timp util corespunderii rezultatelor obținute cu indicatorii planificați inițial și identificării unor eventuale abateri sau disproporționalități în activitatea a acestuia.

Responsabilitatea de bază pentru elaborarea, în termen util a metodologiei și bazei de date necesară pentru calcularea indicatorilor de rezultat și de progres este pusă pe seama biroului executiv al Consiliului.

Scopul Metodologiei de Monitorizare și Evaluare

Scopul de bază al Metodologiei de Monitorizare și Evaluare este de a asigura un proces eficient de monitorizare și evaluare respectării prevederilor Regulamentului de constituire și funcționare a Consiliului pentru Transparență Locală, precum și a rezultatelor implementării planurilor de acțiuni, stabilind:

- conceptul și cadrul de M&E;
- sistemul și mecanismele de monitorizare și evaluare;
- procesul de M&E, divizând clar rolurile în acest proces și calendarul activităților propriu-zise;
- indicatorii de măsurare a progresului (performanțelor) și a rezultatelor în realizarea planurilor de acțiuni;
- criteriile de eficiență și a metodelor de evaluare a performanțelor și a gradului de îndeplinire a planului de acțiuni, eficacitatea costurilor implementării acestora;
- planul de monitorizare și evaluare.

Scopul monitorizării și evaluării

Scopul monitorizării și evaluării activității Consiliului pentru Transparență Locală constă în colectarea, analiza și oferirea informațiilor privind atingerea de obiective și obținerea de rezultate în domeniile acoperite de acesta în vederea ajustării, corectării sau modificării integrale a planurilor de acțiuni.

Procesului de monitorizare va avea drept scop:

- asigurarea corespunderii obiectivelor/activităților realizate și termenele de realizare cu obiectivele/activitățile și termenele de realizare stipulate în planul de acțiuni;
- urmărirea progresul, rezultatelor obținute și problemelor apărute în implementarea planului de acțiuni.

Procesul de evaluare va permite:

- identificarea nivelului de realizare a obiectivelor;
- analiza și explicarea divergențelor apărute, dacă e cazul, dintre acțiunile/obiectivele realizate și cele planificate;
- analiza relevanței, eficienței, eficacității, sustenabilității și impactului activităților desfășurate.

6.2. Conceptul de monitorizare și evaluare

Conceptul de Monitorizare și Evaluare se focusează și a fost dezvoltat în baza următoarelor definiții.

Monitorizarea este procesul continuu de colectare și analiză a datelor prin intermediul căruia managementul Consiliului pentru Transparență Locală măsoară sistematic progresul în conformitate cu obiectivele și rezultatele planificate.

Monitorizarea va asigura sistematic persoanele interesate cu informația privind devierile de la planul de acțiuni privind și va ajuta la identificarea problemelor în realizarea acestuia.

Evaluarea va fi tratată drept o analiză riguroasă a activităților finalizate sau pe parcurs de implementare pentru a determina nivelul de realizare a obiectivelor planificate și contribuția acestora la atingerea scopului Consiliului.

Criteriile principale de evaluare pe care se vor baza indicatorii de performanță vor fi:

- Relevanța – gradul de consistență a activităților, produselor și rezultatelor finale cu strategia de descentralizare în raport cu necesitățile beneficiarilor;
- Eficacitatea – gradul de atingere a rezultatelor finale sau nivelul de progres atins în realizarea acestor rezultate, precum și nivelul de abordare a problemelor sociale și de incluziune gender, egalitatea și emanciparea;
- Eficiența – cât de economic resursele utilizate au fost transformate în rezultate;
- Sustenabilitatea – prezența condițiilor și pronosticarea capacității de menținere, management și asigurarea rezultatelor de dezvoltare pe viitor, inclusiv în domeniul gender și abordării bazate pe drepturile omului.
- Impactul – schimbările realizate în dezvoltarea democrației locale, prevenirea și combaterea corupției la nivel local. La fel se vor analiza și impactul la nivel de bărbați și femei prin realizarea acțiunilor Strategiei.

Raportarea, ca instrument de prezentare a rezultatelor M&E, va fi realizată în 2 etape:

- 1) Raport de evaluare intermediară (la necesitate sau la mijlocul perioadei de realizare a planului de acțiuni).
- 2) Raport de evaluare finală.

Rezultatele monitorizării și evaluării, precum și posibilele schimbări propuse în realizarea planului de acțiuni vor fi discutate și aprobate în biroului executiv al Consiliului și aduse la cunoștința publicului prin intermediul rețelelor de socializare și la ședințele din cadrul APL.

Sistemul de monitorizare și evaluare urmează să răspundă la următoarele întrebări:

- Ce urmează să fie monitorizat și evaluat
- Care sunt sursele de colectare a informației
- Cine este responsabil de monitorizare și evaluare
- Când au loc activitățile de monitorizare și evaluare
- Cum are loc procesul de monitorizare și evaluare (metodele)
- Ce resurse și date sunt necesare pentru realizarea monitorizării și evaluării

Principiile de bază care vor fi respectate în procesul de monitorizare și evaluare sunt următoarele:

1. **Responsabilitate** – presupune atât responsabilitatea Consiliului pentru Transparență Locală, cât și responsabilitatea autorităților administrației publice locale în oferirea datelor veridice și prezentarea informațiilor calitative, conform criteriilor solicitate de raportare.

2. **Transparență** – asigurarea accesul liber la rapoartele de monitorizare și evaluare, actualizarea permanentă a informației în Pagina Web a APL și pe rețelele de socializare și desfășurarea unor ședințe deschise pentru cetățeni, societatea civilă și mass-media.

3. **Cooperare** – presupune antrenarea cetățenilor, reprezentanților societății civile și APL în procesul de monitorizare și evaluare.

4. **Onestitate** – implică prezentarea datelor și informațiilor reale, veridice în conformitate cu metodologia de monitorizare și evaluare.

6.3.Sistemul de monitorizare și evaluare

6.3.1. Sistemul de indicatori

Cadrul de indicatori include următoarele componente:

Pentru monitorizare:

- Indicatorii de produs – care se referă la activitățile planificate;
- Valoarea inițială și ținta finală a indicatorilor de produs;
- Sursele de informație, metodele și instrumentele de colectare a datelor primare, formulele de calcul a datelor secundare, persoanele implicate în colectarea informației.

Pentru evaluare:

- Indicatorii de rezultat – care analizează gradul de atingere a rezultatelor planificate și reflectă impactul activităților desfășurate asupra societății, cetățenilor;
- Valoarea inițială și ținta finală a indicatorilor de rezultat, care descrie valoarea la începutul activității și valoarea indicatorului ce trebuie atinsă la sfârșitul perioadei de realizare a planului;

- Sursele de informare, metodele și instrumentele de colectare a datelor primare, formulele de calcul a datelor secundare, persoanele implicate în colectarea informației;
- Indicatori de succes – care măsoară succesul realizării planului de acțiuni și care vor fi utilizați doar pentru evaluarea finală a acestuia.

6.3.2. *Procesul de monitorizare și evaluare*

Responsabilitățile pentru monitorizare și evaluare sunt puse pe seama biroului executiv al Consiliului pentru Transparență Locală de comun cu APL.

După acumularea, stocarea și generalizarea informației în datele cu privire la indicatorii de bază vor fi plasate pe pagina web a primăriei pentru a asigura accesul liber la acestea.

Ca urmare a prelucrării datelor respective, va fi elaborat raportul de monitorizare, fie de evaluare, în dependență de datele disponibile.

Pentru realizarea activității de monitorizare și evaluare a biroul executiv poate utiliza serviciile consultanților externi sau suportul altor organizații ale societății civile.

6.4. MATRICEA-MODEL
de monitorizare și evaluare a planului de acțiuni al CTL

Rezultatul/ obiectivul evaluat	Tipul de activități monitorizate și evaluate	Denumire indicator	Valoarea inițială	Ținta finală	Sursa de informație	Comentarii
Realizarea planului de acțiuni		Ponderea acțiunilor realizate din planul de acțiuni	0	100%	Biroul executiv al CTL, APL	Se calculează pentru tot planul de acțiuni
Activități de mobilizare comunitară desfășurate	Adunări cu cetățenii	Numărul de adunări cu cetățenii desfășurate de CTL de comun cu APL			Rapoarte ale Biroul executiv al CTL, APL	Se va lua ca bază Raportului anual privind transparența în procesul decizional elaborat de APL
		Numărul de cetățeni implicați în adunările desfășurate de CTL de comun cu APL				
		Numărul de inițiative cetățenești înaintate la adunările cu cetățenii desfășurate de CTL de comun cu APL				
		Numărul de inițiative cetățenești înaintate la adunările cu cetățenii desfășurate de CTL de comun cu APL acceptate și puse pe agenda de lucru a APL.				
	Bugetarea participativă	Numărul de idei de proiecte pe bază de bugetare participativă elaborate și înaintate de cetățeni cu susținerea CTL				

		Numărul de lucrări publice desfășurate cu participarea cetățenilor din localitate				
		Numărul de cetățeni participanți la lucrări publice desfășurate cu participarea cetățenilor din localitate.				
		Suma alocată din bugetul local pentru susținerea inițiativelor cetățenești.				
		Numărul obiectivelor de infrastructură socială construite/amenajate cu participarea cetățenilor.				
Activități de implicare a cetățenilor în procesul decizional desfășurate.	Audieri publice	Numărul de audieri publice pe proiecte de decizie ale CL desfășurate.				
		Numărul de cetățeni participanți la audierile publice pe proiecte de decizie ale CL.				
		Numărul de propuneri, observații și sesizări înaintate de cetățenii participanți la audierile publice pe proiecte de decizie ale CL.				
		Numărul de propuneri, observații și sesizări înaintate de cetățenii participanți la audierile publice pe proiecte de decizie ale CL acceptate și aprobate.				

	Dezbateri publice	Numărul de dezbateri publice pe probleme locale de interes deosebit desfășurate de CTL de comun cu APL				
		Numărul de cetățeni participanți la dezbaterile publice pe proiecte de decizie ale CL				
		Numărul propuneri, observații și sesizări înaintate de cetățenii participanți la audierile publice pe proiecte de decizie ale CL				
		Numărul propuneri, observații și sesizări înaintate de cetățenii participanți la audierile publice pe proiecte de decizie ale CL acceptate și aprobate.				
		Numărul propuneri, observații și sesizări înaintate de cetățenii participanți la audierile publice pe proiecte de decizie ale CL.				
	Sondaje de opinie	Numărul de sondaje de opinie în probleme locale de interes deosebit desfășurate de CTL de comun cu APL.				
		Numărul de cetățeni participanți la sondajele de opinie.				

	Ședințe în focus grupuri	Numărul de ședințe în probleme specifice unor grupuri de cetățeni desfășurate de CTL de comun cu APL.				
		Numărul de cetățeni participanți la ședințele în focus-grupuri.				
		Numărul propuneri, observații și sesizări înaintate de cetățenii participanți la ședințele în focus-grupuri.				
		Numărul propuneri, observații și sesizări înaintate de cetățenii participanți la ședințele în focus-grupuri acceptate și aprobate de APL.				
	Participarea cetățenilor la ședințele publice ale comisiilor consultative de specialitate și ale CL.	Numărul de cetățeni participanți la ședințele publice ale comisiilor consultative de specialitate și ale CL.				
		Numărul de cetățeni participanți la ședințele în focus-grupuri.				
	Consultarea proiectelor de decizie ale CL	Numărul deciziilor adoptate de autoritatea publică respectivă pe parcursul anului de referință.				
		Numărul proiectelor de decizie consultate cu cetățenii.				

		Numărul total al recomandărilor recepționate în cadrul procesului decizional.				
		Numărul total al recomandărilor acceptate și adoptate de CL.				
Activități de monitorizare a finanțelor publice și patrimoniul local desfășurate.	Elaborarea și adoptarea actelor normative	Numărul de ședințe ale comisiilor consultative de specialitate și ale CL la care s-a discutat proiectul bugetului local și executarea bugetului local la care a asistat reprezentanții CTL.				
		Numărul de propuneri ale reprezentanților CTL înaintate.				
		Numărul de propuneri înaintate de reprezentanții CTL acceptate de CL.				
	Monitorizarea și evaluarea utilizării banilor publici	Numărul acțiuni comunitare de monitorizare și evaluare a utilizării finanțelor publice desfășurate de CTL.				
		Numărul de cetățeni implicați în acțiuni comunitare de monitorizare și evaluare a utilizării finanțelor publice desfășurate de CTL.				
		Numărul de rapoarte de monitorizare și evaluare a utilizării finanțelor publice elaborate de CTL.				

		Numărul de acțiuni de redresare a situației întreprinde de APL în urma rapoartelor de monitorizare și evaluare a utilizării finanțelor publice elaborate de CTL.				
	Licitațiile publice	Numărul ședințe ale grupului de lucru pentru organizarea și desfășurarea licitațiilor publice la care reprezentanții CTL au participat.				
		Numărul de opinii separate expuse de reprezentantul CTL în grupul de lucru privind organizarea și desfășurarea licitațiilor publice.				
		Numărul contractelor de achiziții publice monitorizate de CTL.				
		Numărul de încălcări/nereguli la executarea contractelor de achiziții publice depistate și reportate de reprezentanții CTL.				
		Procentul de acceptare și remediere a încălcărilor/neregulilor depistate de CTL la executarea contractelor de achiziții publice.				
Analiza politicilor anticorupție efectuată.	Cadrul regulator intern	Numărul de acte/regulamente interne ale APL și subdiviziunilor acestora privind preîntâmpinarea și combaterea corupției examinare de CTL.				

		Numărul de propuneri privind îmbunătățirea actelor/regulamentelor interne ale APL și subdiviziunilor acestora privind preîntâmpinarea și combaterea corupției înaintate de CTL.				
		Numărul de propuneri privind îmbunătățirea actelor/regulamentelor interne ale APL și subdiviziunilor acestora privind preîntâmpinarea și combaterea corupției înaintate de CTL acceptate de APL.				
	Practica de aplicare a cadrului regulator intern	Numărul și periodicitatea verificării de către CTL a corespunderii acțiunilor APL prevederilor cadrului regulator intern.				
		Numărul cazurilor de încălcare a prevederilor legale privind declararea averii și a intereselor personale depistate de CTL.				
		Numărul de propuneri privind înlăturarea de către APL a încălcărilor depistate de CTL.				
	Informarea, educarea și sensibilizarea opiniei publice și a	Activități educațional-informative	Numărul și tipul de materiale informative privind preîntâmpinarea și combaterea corupției elaborate și diseminate în localitate de către CTL.			

oficialilor locali asigurată.		Numărul de cetățeni beneficiari ai materialelor informative elaborate și diseminate în localitate.				
		Numărul de activități de informare privind preîntâmpinarea și combaterea corupției desfășurate de CTL în localitate.				
		Numărul de cetățeni participanți la activitățile de informare privind preîntâmpinarea și combaterea corupției desfășurate de CTL în localitate.				
	Sondaje de opinie	Numărul sondajelor de opinie privind percepția corupție în localitate desfășurate de CTL.				
		Numărul cetățenilor participanți la sondajele de opinie privind percepția corupție în localitate.				
		Numărul de rapoarte privind percepția corupție în localitate elaborate și prezentate de către CTL.				
	Instruiri ale cetățenilor	Numărul de instruiri ale cetățenilor privind preîntâmpinarea și combaterea corupției desfășurate de CTL în localitate.				
		Numărul de cetățeni participați la instruiri privind preîntâmpinarea și combaterea corupției desfășurate de CTL în localitate.				

		Gradul de modificare/consolidare a percepției cetățenilor a problematicii privind preîntâmpinarea și combaterea corupției în rezultatul instruirilor.				
	Instruiri ale oficialilor locali	Numărul de instruiri ale oficialilor locali privind preîntâmpinarea și combaterea corupției desfășurate de CTL în localitate.				
		Numărul de oficiali locali participați la instruiri privind preîntâmpinarea și combaterea corupției desfășurate de CTL în localitate.				
		Gradul de modificare/consolidare a percepției oficialilor locali a problematicii privind preîntâmpinarea și combaterea corupției în rezultatul instruirilor.				